

LLUÍS URPINELL: *Lerwick*, Tafal, 1981.

Que el segon llibre de Lluís Urpinell ostenti un topònim com a títol és força escaient a una poesia sovint elaborada a partir del conjunt d'elements reals —temps, llocs, persones, entorn— que han configurat l'experiència del poeta. En una poesia que s'abeura del real i del concret autobiogràfic —i en la qual, com assenyala Vicenç Altaió a l'Epíleg del llibre, «tot és cert; la ficció n'és absent»— la localització geogràfica esdevé un factor individualitzador i caracteritzador de les diverses experiències morals, sobretot de les derivades de la relació amorosa. No és estrany, doncs, que apareguin topònims en els títols d'alguns poemes (*Cançó per al teu repòs a l'Escala*, *Porto Petro*, *Un passeig pel barri vell* i *Lerwick*, que dona títol a tot el recull) ni que les referències geogràfiques abundin en molts d'altres. De fet, algunes de les composicions més interessants reclamen necessàriament aquesta concreció geogràfica —gairebé sempre reforçada amb una concreció temporal—, per tal com constitueixen reconstruccions fidels del passat moral del poeta, o, més ben dit, de fragments o episodis d'aquest passat. Tal és el cas de *Lerwick*, poema que descriu un viatge a les Shetland, amb una precisió admirable i una contenció emotiva que frega la polidesa dels llenguatges funcionals, però que associa subtilment la vivència amorosa als indrets i al paisatge:

Recordo Jarlshof i el teu
rostre enartat, seduït
pels bigs stones, l'Edat de Pedra...

tot esglaonant així una ascensió elegíaca que troba la seva clímax en el vers final:

... Quant d'amor que deixàrem a Lerwick!

En *Lerwick*, però també en *Cançó per al teu repòs a l'Escala*, *Vernacular letter to Cindy*, *Un passeig pel barri vell* i *Out of the past*, tots ells descripció-reconstrucció del passat biogràfic-moral, el llenguatge és volgudament reduït a la seva dimensió denotativa, el vers, sovint curt, subjectat a un esquema senzill i planer, encara que no pas exempt de destres variacions, i el discurs constret a una forma narrativa lineal —o epistolar, en el cas de *Vernacular letter to Cindy*. Ens trobem per tant enfront d'una poesia altament realis-

ta, que pot arribar a acollir els detalls més insignificants i més estantissos de la quotidianitat:

Entrem a quatre bars amb set. Hi prenem whisky de malta, i tu demanes peppermint frappé. Fumem Winston blau, de contraban, i Barcelona és una festa. Tot plegat no arriba a les 600.

(Un passeig pel barri vell)

D'aquí que puguem aplicar-li les etiquetes de poesia document, poesia memòria o poesia crònica —no endebades el llibre s'obre amb el lema *Day by day*, citat de Robert Lowell. Lluny, però, de la recopilació dels fets i dels incidents superficials, l'objecte prioritari d'aquesta poesia és l'observació i la constatació retrospectives —ço és, la crònica— d'una conducta i d'una forma de vida (sobretot pel que fa a l'àmbit de la relació amorosa) ben emmarcades en el temps i en l'espai, i de les quals l'autor, per pròpia experiència, i el lector, per identificació i veïnatge, són protagonistes.

Tant en els continguts —amor i quotidianitat, les dones i els dies, doncs— com en els aspectes formals, l'influx de Ferrater, i amb ell de tota una línia de la poesia anglosaxona d'aquest segle, sembla innegable. Tanmateix, cal anotar una diferència important: mentre que, en el poema ferraterià, com algú ha dit molt bé, «s'hi congrien narració, descripció, sentiment i reflexió», en els poemes d'Urpinel·l que ara comentem, la reflexió, la conseqüència ideològica i moral, no hi és. Fins i tot gosaria dir que el propòsit del poeta, més que fer-se una reflexió, és suscitar-se-la. D'aquí que els seus poemes siguin confessió de fets i no tant de causes, exposició i balanç sense conclusions, crònica pelada i escèptica sense comentaris, seguici incontenible de dies, llocs, persones:

He passat l'hivern ple de pors,
Cindy, i allà a Banyalbufar
les vacances santes amb l'Eva,
que vingué del nord per trobar-me
i que potser tornarà, ves.
En Miquel i jo vàrem fer,
plegats, un recital poètic,
on vaig mirar la Montserrat
(trenta-tres anys i separada,
i de qui vaig enamorar-me).

(Vernacular letter to Cindy)

Al costat d'aquests poemes narratius que acabem de comentar, trobem en *Lerwick* un altre tipus de poema, breu i concentrat, aforístic, en què el poeta ha sabut injectar una bona dosi d'enginy, d'humor i de suggestió tot alhora, com en el díptic

SAUSSURE

El sexe no és sinó un mot
I l'amor és, tan sols, una llengua.

En *Lerwick*, Urpinell reprèn aspectes temàtics i formals ja presents en el seu primer llibre, *Exili forçós al Walballa* (1976). Podríem citar com a exemples d'aquesta continuïtat el recurs del *collage* i la presència activa d'un mateix univers cultural, la literatura anglo-saxona, de frec amb les lletres d'Elton John, dels Rolling, dels Beatles, Pink Floyd... Amb tot, les diferències són notables. L'exaltació i l'excés primerencs han esdevingut elegància i contenció en *Lerwick*, un llibre que prova la maduresa assolida per aquesta jove veu de la poesia catalana que és Lluís Urpinell.

FRANCESC CODINA